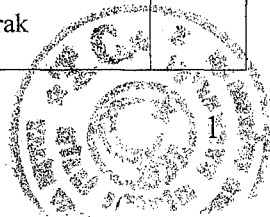

İLKÖĞRETİM DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ (4-8. SINIFLAR) İNCELEME VE DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ

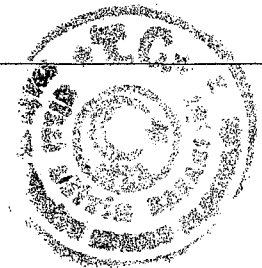
Kısaltmalar : DK: Baskıya hazır taslak eser ÖK: Baskıya hazır öğretmen kılavuz kitabı

Puan

Kısaltmalar : DK: Baskıya hazır taslak eser ÖK: Baskıya hazır öğretmen kılavuz kitabı		Puan			
Kitaptan Verimli Şekilde Yararlanmayı Sağlayacak Unsurlar	İÇİNDEKİLER (1)	A	İçindekiler bölümü düzenlenmiş olmalı (DK-ÖK).	En fazla eksiltilecek puan	10
		B	<ul style="list-style-type: none"> İçindekiler bölümü öğretim programına uygun olmalı. İçindekiler bölümünde belirtilen sayfa numaraları kitap ile aynı olmalı. İçindekiler bölümünde belirtilen başlık ve alt başlıkların yazımı, büyük/küçük harf kullanımı bakımından içerik ile uyumlu olmalı. Okuma metinleri, içindekiler bölümünde, sayfa numaraları belirtilerek verilmeli. 		0,25
	ORGANİZASYON ŞEMASI(2)	A	Organizasyon Şeması verilmeli (DK-ÖK).	En fazla eksiltilecek puan	10
		B	<ul style="list-style-type: none"> Kitaptan verimli bir şekilde yararlanmayı sağlayacak, kullanımı kolaylaştırıcı, kitabın kullanımına rehberlik edecek sembol, logo vb. düzenlenmelere ve programla ilgili gerekli açıklamalara yer verilmeli. 		0,25
	SÖZLÜK (3)	A	Kitapta sözlük kısmına yer verilmeli (DK).	En fazla eksiltilecek puan	20
		B	<ul style="list-style-type: none"> Sözlük bölümü sözlük düzenine uygun olmalı Sözlükte verilen kelimelerin açıklamaları, TDK Türkçe Sözlük ölçü alınmalı, ancak literatüre ve metnin içeriğine uygunluğu gözetilmeli. Anlatımda geçen, öğrencilerin bilemeyeceği kelime ve kavramların anlamları sözlük bölümünde verilmeli. Anlatımda geçmeyen kelimelere sözlükte yer verilmemeli. 		0,25
	KAYNAKÇA (4)	A	Kitapta kaynakça bölümüne yer verilmeli(DK).	En fazla eksiltilecek puan	10
		B	<ul style="list-style-type: none"> Kitap hazırlanmasında, alıntı yapılan tüm eserler kaynakçada yer almalı. Kaynakçada verilen web siteleri resmî kurumlara ait olmalı.(uzantıları gov.org) Kaynakça, yazım kurallarına uygun ve TDK Yazım Kılavuzu'nda belirtilen şekilde düzenlenmeli. 		0,25
	HACİM (5)	<ul style="list-style-type: none"> Yıllık plan hazırlanırken programdaki çalışma takvimi, ders saatleri ve oranlar esas alınmalı. Konular işlenirken ÖK'da hazırlanmış olan yıllık plana uyulmalı. 			10
		İÇERİK HAZIRLIK ÇALIŞMALARI (6)	A	Kitapta hazırlık çalışmalarına yer verilmeli.	En fazla eksiltilecek puan
B	<ul style="list-style-type: none"> Hazırlık çalışmaları ünite başlarında yer almalı. Hazırlık çalışmaları öğrencileri ünite konularına hazırlayıcı nitelikte olmalı. Hazırlık çalışmaları öğrencinin ön bilgilerini harekete geçirmeye, dikkatlerini çekmeye, araştırmaya, düşünmeye ve gözlem yapmaya yönlendirici nitelikte olmalı. Hazırlık çalışmaları, ünite konularının yoğunluğuna göre 3'ten az, 5'den fazla olmamalı. Hazırlık çalışmaları, seviyeye uygun, kazanımları destekleyici öğrencilerin yapabilirliği ve kaynak bakımından ulaşılabilirliği dikkate alınarak düzenlenmeli. 			1,5	

- Ünite konularında verilen bilgiler öğrencilere millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerler kazandıracak nitelikte olmalı
- Türk millî eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleriyle kitabın hitap ettiği kurumun amaçlarına uygun olmalı.
- Demokrasi ve insan haklarıyla kültürel ve evrensel değerlerle çelişmeyecek nitelikte olmalı.
- Konuların işlenişinde İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretim programının uygulamaya ilişkin ilkeleri, genel amaçları, temel felsefesi (yaklaşımı) esas alınmalı.
- Konularda kişi, kurum ve kuruluşları yıpratıcı nitelikte unsurlara yer verilmemeli.
- Konular, başlığın temel vurgusu ve kazanımlar dikkate alınarak gereksiz bilgi ve ayrıntılara girilmeden işlenmeli.
- Konular, metni doğrudan destekleyen ayet meali ve hadis çevirileriyle zenginleştirilmeli.
- Okuma metinleri, ilgili ünite konularını destekleyici ve öğrenci bilgi birikimine uygun olmalı.
- Konuların işlenişinde bilgi hataları bulunmamalı. Bilimsel hatalar olmamalı.
- Konu işlenişlerinde bilimsel ve pedagojik olmayan ifadelere yer verilmemeli.
- Öğretim programındaki okuma metinleri ilgili ünitelerde mutlaka verilmeli.
- Dersin özelliğine göre ünite, bölüm ve konular arasında hacim bakımından programda belirtildiği şekilde (program, s.38-39) uygun bir denge kurulmalı.
- Konular seviyeye, öğrenci bilgi birikimine uygun anlatımlarla düzenlenmeli.
- Konuların işlenişinde, paragraflar arasında mantıksal bütünlük ve akıcılık sağlanmalı.
- Özelliğine göre konuların işlenişinde günlük hayatla ilişkilendirme yapılmalı. Konuları işlerken öğrencilere olumlu davranış kazandırmaya yönelik örnekler verilmeli.
- Güdüleme, etkinlik ve işlenişlerde öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimi gözetilmeli.
- İşlenişte yanlış anlaşılmalara neden olabilecek tartışmalı ifadelerden kaçınılmalı.
- Konuların işlenişinde geçen bilgiler açık ve anlaşılır ifadelerle düzenlenmeli.
- Kazandırılacak bilgi, beceri, tavır, tutum ve değerler seviyeye, öğrenci bilgi birikimine uygun kavram ve örneklerden hareket edilerek verilmeli.
- Konuların hazırlanışında ve işlenişinde öğrencilerin bilgi, yetenek ve ihtiyaçları dikkate alınmalı.
- Konu işlenişlerinde geçen alıntılar (Atatürk'ün sözleri vb.) kaynağına uygun olmalı.
- Konu işlenişlerinde geçen ayet ve hadisler metne ve alındığı kaynağına uygun olmalı, doğru tercüme ile doğru yazımla verilmeli.
- Okuma metinlerinin sonunda kaynağı doğru bir biçimde verilmeli; sadeleştirme, kısaltma ve uyarlama yapılmışsa bu durum mutlaka belirtilmeli.
- Konuların işlenişinde yakından uzağa, basitten karmaşığa, kolaydan zora, somuttan soyuta giden bir yöntem izlenmeli.
- Metni açıklamak, desteklemek için kullanılan görsel unsurlar metinle uyumlu olacak biçimde tasarlanmalı.
- Konuları desteklemek için verilen görsel unsurlar alt yazı ile uyumlu olmalı.
- Kaynak gerektiren bilgilerin alındığı yer, dipnotta verilmeli.
- Konu anlatımlarında ve dipnotlarda geçen süre adları doğru verilmeli.
- DK ve ÖK arasındaki yönlendirme ve bağlantılar yapılmış olmalı.
- ÖK'da DK'nın sayfaları küçültülmüş şekliyle verilmeli.
- Ayet ve hadisler kısmen alınmışsa bu durum uygun noktalama ile belirtilmeli
(Kısmen alıntılar uygun noktalama ile belirtilmemişse 5 (beş) hataya kadar tek tek yazılır ve puan düşülür. Hata sayısı 5 (beş)'i geçerse eleştiri genellenir ve toplam 10 (on) puan düşülür.

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Konuların özelliğine göre işlenişte deyimler, atasözleri, destanlar, maniler, türküler, resimler, fotoğraflar, minyatürler vb. ögelere yer verilmeli. ▪ Konulara, başlığın açılımına uygun ifadelerle girilmeli. ▪ Kavramları tanımlamak için kullanılan sözcükler din terminolojisine ve program diline uygun olmalı. ▪ Dipnotların verilmesinde, kaynakların gösterilmesinde nüsha genelinde birlik sağlanmalı. ▪ Hadisler birincil veya ikincil kaynaklardan alınmalı. ▪ İstatistik bilgileri doğru ve güncel olmalı. ▪ Reklam unsuru taşıyan ifadeler yer verilmemeli. ▪ Kullanılan haritalar güncel ve Türkçe olmalı. ▪ Konuların işlenişinde öğrenci seviyesi dikkate alınmalı. ▪ Üniteler içeriğine uygun, nitelikli görsel öğelerle desteklenmeli. ▪ Paragrafta verilmek istenen bilgi mantıksal akıcılık içinde, seviyeye uygun bir anlatımla düzenlenmeli. ▪ Alıntılarda (ayet, hadis vb.) pedagojik hassasiyet gözetilmeli, gerektiğinde öğrenci bilgi birikimi dikkate alınarak kısmen alıntılar yapılmalı(ÖK-DK). ▪ Konuların işlenişinde yer alan örnekler , açıklamalar ve yönlendirmelerde gereksiz bilgi , ayrıntı ve tekrara yer verilmemeli(ÖK-DK). ▪ Her konunun başında öğrencilerin konuya dikkatini çekici güdüleme veya motivasyon ifadeleri olmalı. ▪ Ayrıca ÖK’da ilgili ilişkilendirmeye dikkat çekilmeli. ▪ Yıllık plan nüsha başında başta veya ünitelerden önce verilmeli. ▪ Etkinlik niteliğinde olmayan görsel öğelere, ait olduğu konuyla ilgili uygun bir alt yazı verilmeli. Öğrenci merkezli öğretim stratejilerine ağırlık verilmeli. * Aynı kaynağın nüsha genelinde verilmesinde birlik sağlanmalı. 		
KAZANIMLAR (8)	A		Kazanım hiç verilmediğinde eksiltilecek puan	1 KP
	B	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kazanımın kapsamına yönelik öğelerde eksiklik bulunmamalı. ▪ Programın açıklamalar bölümündeki beceriler ve değerler işlenişte yer almalı(DK). ▪ Her kazanım / kazanımlar ilgili konuda ve uygun anlatımla verilmeli. ▪ Kazanımlar, uygun ifadelerle konu anlatımına adapte edilmeli. 		11
ATATÜRKÇÜLÜKLE İLGİLİ KONULAR(9)			Hiç verilmediğinde eksiltilecek puan	50
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Programda yer alan, virgüllerle birbirinden ayrılan Atatürkçülükle ilgili her bir davranış tam olarak verilmeli(DK). ▪ Konu ile ilgili alıntılar art arda sıralanmamalı, anlatıma adapte edilmeli(DK). ▪ Programda yer alan Atatürkçülük ve ilişkilendirme konularını gösteren (ilgili sayfalar) ÖK’da verilmeli. 		3

İLİŞKİLEN- DİRME (10)		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Konu işlenişlerinde öğretim programının açıklamalar bölümündeki uyarı ifadeleri dikkate alınmalı. ▪ ÖK 'da da ilişkilendirmelerle ilgili hatırlatma yapılmalı. ▪ Öğretim programının Açıklamalar bölümü dikkate alınarak kazanımlar gerçekleştirilirken gerekli ilişkilendirmeler yapılmalı. ▪ Anlatımlarda ara disiplinlerle ilişkilendirme yapılmalı(ÖK-DK). ▪ Özel eğitim ve rehberlikle ilgili ilişkilendirmeler yapılmalı(ÖK –DK). ▪ Uyarı ve ilişkilendirmeler mutlaka gerçekleştirilmeli. (ÖK-DK). 	5
	ETKİNLİKLER (11)	A	Kitap genelinde etkinlik verilmediğinde eksiltilecek puan
B		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ünitelerde yer alan konular etkinliklerle desteklenmeli. ▪ Etkinlikler; öğrencileri düşünmeye, tartışmaya yönlendirici, derse etkin katılacakları, kazanımı destekleyecek nitelikte olmalı. ▪ Etkinlikler programda belirtilen becerilere uygun nitelikte olmalı ▪ Bireysel farklılıkları gözetilen etkinliklere yer verilmeli ▪ Etkinlikler konuyla ilgili ve konunun öğrenilmesine katkı sağlayıcı nitelikte olmalı. ▪ Etkinliklerin hazırlanmasında farklı yorumlara yol açacak öznel yargılardan kaçınılmalı. ▪ Etkinliklerde ifadeler insan haklarına saygılı bir anlayışla ayrımlara yol açmayacak şekilde düzenlenmeli (cinsiyet, inanç, ırk, fiziksel ve kültürel). ▪ Etkinliklerin sıralanışı işleniş süreci ile paralel olmalı. ▪ Etkinlikler , çalışmalar ve değerlendirme formları öğrencinin günlük yaşantısı , bilgi, beceri, anlayış ve tutumları dikkate alınarak sınıf düzeyine uygun kavram, anlatım ve örneklerle verilmeli. ▪ Her konuda mutlaka etkinlik verilmeli. (alt başlıkları olan ana başlıklar hariç) (Şiir, hikâye, ayet, hadis, örnek olay vb.) Ayrıca etkinlikler öğrencileri konuya çekici sorularla pekiştirilmeli. 	5
DEĞERLENDİRME (12)	A	En fazla eksiltilecek puan	60
	B	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Her ünitenin sonunda öğrenciye konularla ilgili bilgi, değer, tutum ve becerilerin kazandırılıp kazandırılmadığını ölçmeye yarayan değerlendirme çalışmalarına yer verilmeli. ▪ Değerlendirme çalışmaları (ve test soruları ile seçenekleri), ölçme değerlendirme ilke ve teknikleri dikkate alınarak düzenlenmeli. ▪ Değerlendirme çalışmalarında geleneksel tekniklerin yanında alternatif ölçme değerlendirme çalışmalarına da yer verilmeli. ▪ Değerlendirme çalışmalarının cevapları ÖK'da gösterilmeli. (Açık uçlu sorular hariç) ▪ Değerlendirme çalışmaları, konu yoğunluğu dikkate alınarak 5 ila 15 madde arasında düzenlenmeli. ▪ Değerlendirme çalışmaları açık, anlaşılır ve uygun yönlendirmelerle verilmeli. ▪ Öğrencilerin eleştirel ve yaratıcı düşünme, problem çözme, karar verme, yorumlama gibi becerilerini değerlendirmeye yönelik çalışmalara yer verilmeli. ▪ Çoktan seçmeli soruların kökü olumsuz çeldiriciyi bulduracak şekilde yapılandırılmamalı. 	1,5

En fazla eksiltilecek puan

150

DİL VE ANLATIM (13)

- Kitap genelinde yazım ve noktalamalarda Türk Dil Kurumu (TDK) tarafından hazırlanan Yazım Kılavuzu ve sözlüğün son baskısı esas alınmalı.
- Yazım hataları bulunmamalı.
- Dizgi hataları olmamalı.
- Noktalama hataları bulunmamalı.
- Noktalama eksikliği bulunmamalı.
- Kitap genelinde yaşayan Türkçe doğru, güzel ve etkili kullanılmalı.
- Konular işlenirken doğru, açık ve anlaşılır bir dil ve anlatım kullanılmalı.
- Metinlerde akıcılık, mantık dokusu ve fikir bütünlüğü sağlanmalı.
- Anlatımda geçen kelimeler, nüanslarına (anlam inceliklerine) dikkat edilerek titizlikle seçilmeli.
- Anlatımda paragraf düzenleme kurallarına uyulmalı.
- Anlatımı sıkıcılıktan kurtarmak için yüklem tekrarı kaçınılmalı.
- Anlatımda öğrencilerin seviyelerine uygun, yeni kelimeleri öğrenmelerine fırsat veren, zengin ve akıcı bir dil kullanımına özen gösterilmeli.
- Benzer biçimde düzenlenen ifadelerin doğru yazım ve noktalamasında birlik sağlanmalı
- Kullanılan dil; nitelik ve nicelik (kelime seçimi, cümle yapıları, cümle ve metin uzunluğu gibi) bakımından öğrenci düzeyine uygun olmalı.
- Kelime, kelime grubu ve cümle düzeyinde metnin anlaşılmasını güçleştiren anlam ve anlatım bozuklukları bulunmamalı.
- Paragraflar içinde ve paragraflar ya da maddeler arasında anlam bütünlüğü ve tutarlı mantık ilişkisi sağlanmalı.
- Cümlelerde öge eksikliği bulunmamalı.
- Anlatımda gereksiz kelime ve cümle tekrarı bulunmamalı.
- Cümlelerin içeriği ve anlamı dikkate alınarak ögeler uygun sıralama içinde verilmeli.
- Cümleler arasında kip, çatı ve kişi uyumu sağlanmalı.
- Kitapta geçen kısaltmalar TDK Yazım Kılavuzu'na uygun olmalı.
- Anlatımda cümleler arasında uygun geçiş ifadeleri bulunmalı.

0,25

Uyarı: Yazım ve noktalamalardaki benzer hatalar genellenerek yazılacaktır. Hata fişine "genel" ifadesi yazılarak her genel hata 10 ile çarpılacaktır.

GÖRSEL TASARIMIN GENEL NİTELİĞİ (14)	En fazla eksiltilecek puan	50
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Türk Bayrağı “Türk Bayrağı Kanun ve Tüzüğü”ne uygun özellikte verilmeli. ▪ Atatürk görselleri orijinaline uygun, nitelikli verilmeli. ▪ Görsel öğeler kişi, zümre, kurum ve kuruluşları küçük düşürücü özellikte verilmemeli. ▪ Seri kitaplarda ve aynı kitap içerisinde görsel öğe tekrarı yapılmamalı (kapak, içindekiler, tema, bölüm, ünite başı tasarımı hariç). ▪ Görsel öğeler net ve temiz baskılı olmalı. ▪ Görsel öğeler incelenirken; <ul style="list-style-type: none"> ➤ Renklerde ilgi çekicilik, ➤ Estetik sayfa düzenleme, ➤ İyi algılama için büyüklük, ➤ Gereksiz ayrıntıdan kaçınma, ➤ Yazı ve görsel öğe dengesi, ➤ Sayfada aşırı yoğunluk ve aşırı boşluktan kaçınma, ➤ Özgün tasarım, ➤ Kolay algılama, ➤ Kompozisyon kurallarına uygun olma şartları aranmalı. ▪ Temsili resimler resmi kurumlar ile bunlara bağlı birimlerin arşivlerinden seçilerek verilmeli. Tarihi fotoğraflar, temsili resimler ve sanat eserleri kaynakça ile verilmeli. ▪ Görsel tasarımlar reklam unsuru içermeyecek şekilde düzenlenmeli. ▪ Görsel materyaller ve tasarımlar öğrencinin pedagojik gelişimine, seviyesine, gelişim basamaklarına uygun, çevresinden örneklerle düzenlenmeli. ▪ Görsel öğede figürler doğal, estetik görünümde çizim (desen) ve renklendirme ile üslup bütünlüğü içinde verilmeli. ▪ Metin yazıları ve öğretime yardımcı unsurlarda kullanılan yazılar karakter, renk ve boyut olarak kolay okunabilir, sistematik olmalı. ▪ Görsel öğede figürler doğal görünümde verilmeli. ▪ Öğretime yardımcı unsurlar doğru adlandırma (fotoğraf, resim, şekil, şema, grafik, tablo, harita) ve numaralandırma ile verilmeli. ▪ Madde imleri tutarlı ve estetik olmalı. ▪ Üniteler yeterli ve nitelikli görsel öğe ile desteklenmediğinde her hata 10 ile çarpılır. 	0,50

NOT: Kitabın genel değerlendirilmesinde, toplam puanın %80’i içerik, %15’i Türkçe, %5’i görsel tasarım puanlarından oluşur.

Puan Hesaplama Tablosu	SINIFLAR	Kazanım Sayıları	Kazanım Puanı = $\frac{1000}{K.S}$	Ortalama Kazanım Puanı
	4. Sınıf	43	23	22
5. Sınıf	51	20		
6. Sınıf	41	24		
7. Sınıf	45	22		
8. Sınıf	45	22		

Not: Puanlar onda birler basamağı yuvarlanarak bulunmuştur.

